

Indonesisch voor beginners

Wegwijs in het Indonesische woordenboek

Harmani Jeanne Ham

uitgeverij | **C**
coutinho

bussum 2010

Deze aanwijzingen horen bij de zesde, herziene uitgave van *Indonesisch voor beginners* van Harmani Jeanne Ham.

© 2010 Uitgeverij Coutinho b.v.

Alle rechten voorbehouden.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Uitgeverij Coutinho

Postbus 333

1400 AH Bussum

info@coutinho.nl

www.coutinho.nl

Noot van de uitgever

Wij hebben alle moeite gedaan om rechthebbenden van copyright te achterhalen. Personen of instanties die aanspraak maken op bepaalde rechten, wordt vriendelijk verzocht contact op te nemen met de uitgever.

ISBN 978 90 469 0180 9

NUR 630

Wegwijs in het Indonesische woordenboek

Het Indonesische woordenboek is qua opbouw anders dan het Nederlandse of Engelse woordenboek. In het Nederlandse systeem wordt ieder woord strikt alfabetisch gerangschikt. Het woord *betalen* staat onder de letter b, een afgeleide als *betaalpas* staat wat hoger, en woorden als *aanbetalen* en *nabetaling* staan bij een heel andere letter. Nog een voorbeeld: *komen*, *aankomen*, *bijkomen*, *overkomen* en *opkomen* staan allemaal op een andere pagina.

In een Indonesisch woordenboek staan de woorden gerangschikt op het **basiswoord**. Het woord *membayar*, 'betalen', vindt u bijvoorbeeld onder de b van *bayar*. In het rijtje van *bayar* ziet u verder:

dibayar	betaald;
bayaran	betaling, loon;
pembayar	betaler, betaalmiddel;
pembayaran	betaling, bekostiging;
alat bayar	betaalmiddel.

Het is dus van cruciaal belang dat u in een woord het basiswoord kunt vinden.

Werkwoorden

Om het basiswoord van een *me*-werkwoord te vinden, zie:

G6	Wegwijs in het woordenboek Codesleutel voor het vinden van het basiswoord in een werkwoord (p. 249)
G7	<i>Me</i> -werkwoorden (p. 249)
G8	Stam (p. 250)
G9	Schema werkwoorden Zoekschema veranderingen basiswoord in <i>me</i> -werkwoord (p. 251-252)

memakan

- *Memakan* is een *me*-werkwoord. U schrapt *me*- en houdt *makan* over.
- Met behulp van het schema op p. 251-252 ziet u dat het basiswoord *makan* of *pakan* kan zijn, want *me*- + *makan* wordt *memakan* en *me*- + *pakan* zou ook *memakan* worden.
- U ziet in het woordenboek dat *pakan* 'weefdraad' betekent en *makan* 'eten'.
- U ziet ook dat *pakan* geen afleiding *memakan* heeft.
- Bij *makan* vindt u de betekenis van *memakan*: 'eten'.

menyanyi

- *Menyanyi* is een *me*-werkwoord. U schrapt *me*- en houdt *nyanyi* over.
- Volgens het schema op p. 251-252 kan het basiswoord *nyanyi* of *sanyi* zijn, want *me*- + *nyanyi* zou *menyanyi* worden en *me*- + *sanyi* ook.
- *Sanyi* staat niet in het woordenboek.
- U vindt *menyanyi* bij *nyanyi*. Beide woorden betekenen ‘zingen’.

mengajar

- *Mengajar* is een *me*-werkwoord.
- Met behulp van het schema op p. 251-252 ziet u dat het basiswoord *kajar*, *ngajar* of *ajar* kan zijn, want deze zouden alle drie *mengajar* worden door toevoeging van *me*-.
- Bij *kajar* en *ngajar* vindt u niets in het woordenboek.
- Bij *ajar* vindt u de betekenis ‘onderricht’ en de afleiding *mengajar*, ‘lesgeven’.

memperbaiki

- *Memperbaiki* is een *me*-werkwoord.
- In het rijtje voor- en achtervoegsels op p. 250 herkent u *per-i*.
- U ziet daar ook dat de stam dan *perbaiki* is en de basis *baik*.
- U vindt *memperbaiki* in het woordenboek inderdaad bij *baik*, ‘goed’. *Memperbaiki* betekent ‘verbeteren; repareren’.

Let op: de vorm *memper-* is onregelmatig, je zou eigenlijk *memer-* verwachten.

mengembalikan

- *Mengembalikan* is een *me*-werkwoord.
- In het rijtje voor- en achtervoegsels op p. 250 herkent u *-kan*.
- De stam kan dan *kembalikan*, *ngembalikan* of *embalikan* zijn (p. 250 en p. 251-252). U schrapt *-kan* en houdt als mogelijke basis over: *kembali*, *ngembali* of *embali*.
- U vindt *mengembalikan* bij *kembali*, ‘terug’. *Mengembalikan* betekent ‘teruggeven’.

Tip

Er staat een handige lijst van de meest voorkomende werkwoorden met hun basiswoorden op p. 252-254.

Naamwoorden en bijwoorden

Het vinden van het basiswoord van een zelfstandig naamwoord, een bijvoeglijk naamwoord of een bijwoord gaat ongeveer hetzelfde. U gebruikt G14, dat wil zeggen: de codesleutel op p. 270 en de lijst van de meest voorkomende woordvormen op p. 271. Voor woorden met het voorvoegsel *pe-* (niet voor *per-*!) kunt u ook weer het schema op p. 251-252 gebruiken, want de veranderingen bij de eerste letter van het basiswoord zijn bij *pe*-woorden hetzelfde als bij *me*-woorden.

perbaikan

U schrapt *per-* en *-an* en houdt als basiswoord over: *baik*. *Baik* betekent ‘goed’ en daar ziet u ook dat *perbaikan* ‘verbetering; reparatie’ betekent.

pengunjung

U schrapt *pe-* en houdt *ngunjung* over. Het basiswoord kan *kunjung*, *ngunjung* of *unjung* zijn (p. 251-252). U vindt *pengunjung* bij *kunjung*. *Pengunjung* betekent ‘bezoeker’.

keduanya

U schrapt *ke-* en *-nya*. Het basiswoord is *dua*, ‘twee’. *Keduanya* betekent ‘beide’.

Tip

Let op ingevoegde letters zoals *-m-*, *-n-* en *-ng-*.

m wordt ingevoegd bij een basiswoord dat begint met **b** of **f**

beli → membeli

fitnah → memfitnah

n wordt ingevoegd bij een basiswoord dat begint met **c**, **d** of **j**

cari → mencari

dapat → mendapat

jadi → menjadi

ng wordt ingevoegd bij een basiswoord dat begint met een **klinker** of met **g**, **h** of **kh**

ajar → mengajar

ganti → mengganti

hormat → menghormat

khayal → mengkhayal

zie G9, p. 251-252